

Wszystko, co najważniejsze

**Kilka propozycji wspierających realizację zajęć online o wartościach
z uczniami klas I-III oraz do kontynuowania tematu przez rodziców**

webinar 18 listopada 2020 roku

Plan webinaru

„Wszystko, co najważniejsze”

1

Wprowadzenie – Dlaczego warto?

2

Informacje ogólne o materiałach

3

Omówienie konkretnych przykładów

4

Kilka słów o współpracy z rodzicami i opiekunami

5

Podsumowanie

6

Pytania i odpowiedzi

Po co nam
wartości?
Dlaczego
warto o nich
mówić?

Jasność w kwestii wartości ma duże znaczenie. To takie światełko nad głową, które nam cały czas przypomina, po co to wszystko robimy. Jeśli tego nie wiemy, krytyka i przeszkody szybko powalą nas na kolana.

Inspiracja: Brené Brown

**Wartości często stoją za naszą
wewnętrzną motywacją do
działania...**

**...i są przydatnymi
drogowskazami, kiedy pojawia
się niepewność.**

**Dlaczego coś robimy? Co jest
dla nas ważne?**

**Co wybieramy? Jak coś robimy?
Na co stawiamy akcent?**

Wartości a kompetencje społeczno- -emocjonalne w edukacji wczesnoszkolnej

Świadomość istnienia wartości, ich wpływu na działania nasze i innych ludzi oraz kierowanie się nimi w codzienności pozwalają rozwijać kompetencje społeczno-emocjonalne wszystkich pięciu kategorii*:

- samoświadomości,
- świadomości społecznej,
- odpowiedzialnego podejmowania decyzji,
- zarządzania własnym zachowaniem,
- zarządzania relacjami z innymi.

*[Miejsce kompetencji społeczno-emocjonalnych w edukacji wczesnoszkolnej](#), Karolina Appelt, Sławomir Jabłoński, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytut Psychologii, „Psychologia Wychowawcza” nr 11/2017, s. 64–82

Od abstrakcji do konkretności...

- Historie bliskie doświadczeniu dzieci w wieku 6–9 lat
- Przykłady w pełni zrozumiałe dla dzieci
- Wskazywanie powiązań między działaniami a tym, co jest ważne dla dziecka osobiście, i nazywanie wartości realizowanych przez nie na co dzień

Materiały do zajęć z dziećmi w wieku 6–9 lat

- **33 bezpłatne scenariusze zajęć**
- **dostępne online do pobrania na stronie kulczykfoundation.org.pl/edukacja/scenariusze**
- **Zespoły autorskie:** praktykujące nauczycielki edukacji wczesnoszkolnej, ekspertki metodyczne – Anna Brzezińska, Iwona Krysińska, Aleksandra Ksokowska-Robak, prof. UAM dr hab. Kinga Kuszak, Dorota Kuszyńska, Weronika Pokropińska, Katarzyna Zeh, Barbara Zielińska
- **Konsultantki:** dr Anna Basińska, Kamila Becker (psychoterapeutka rodzinna)

Honorowy patronat nad
edycjami 2017 i 2018

RZECZNIK PRAW DZIECKA
Marek Michalak

Honorowy patronat
nad edycją 2019

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Patronat merytoryczny
nad edycjami 2017– 2019

Inspiracje do zajęć z dziećmi w wieku 6–9 lat

40 „Mądrych bajek z całego świata”

- Dostępne online do pobrania przy scenariuszach lub odsłuchania [tutaj](#) w serwisie Soundcloud
- Zarys historii i wypisane zagadnienia kluczowe do każdej bajki, tekst, dodatkowe aktywności dla dzieci i propozycja tematów do rozmowy z dzieckiem dla rodziców [tutaj](#)
- Czytane przez znane osoby – od aktorów (Magdalena Cielecka, Krzysztof Kowalewski, Wiktor Zborowski, Marta Żmuda Trzebiatowska) do sportowców (Kuba Błaszczykowski, Kamil Stoch)

Wyzwanie i szansa

Rozmowy o wartościach w czasie pandemii

Wybór tematów na czas pandemii

Wolność

Wyrażanie siebie

Empatia

Odwaga

Samodzielność

Dbanie o siebie

Odporność
psychiczna

Zaangażowanie

Wdzięczność

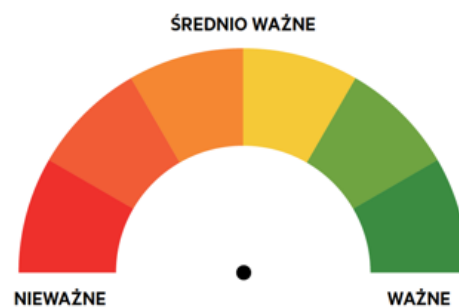
Szacunek

Różnorodność

Mocne strony
i poczucie własnej
wartości

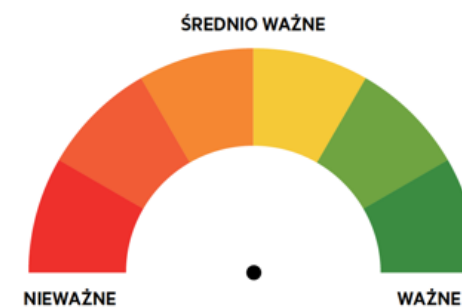
Czym w ogóle są wartości?

- Metafora podróży, drogowskazów i celu podróży
- Szkatułki z wartościami
- Nasza własna hierarchia wartości – ważności
- Scenariusz do pobrania [tutaj](#)

EMPATIA

Moje pomysły:

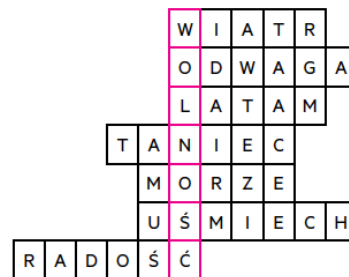
ODWAGA

Moje pomysły:

Wolność

- Przejście z wysokiego poziomu abstrakcji do namacalnych, doświadczanych przez dzieci wymiarów wolności
- List od rówieśniczki dzieci o tym, co dla niej najważniejsze
- Sposoby przeżywania swojej wolności
- Konieczne ograniczenia naszej wolności – Co chcemy robić? Dlaczego chcemy to robić? Jakie byłyby konsekwencje, gdybyśmy to robili?
- Scenariusz do pobrania [tutaj](#)

Chłopcy pracujący przy połowie ryb na jeziorze Wolta.

Moi znajomi ze szkoły grają w grę.

Dzieci pracujące na łódkach na jeziorze Wolta.

Chłopiec pracujący przy połowie ryb na jeziorze Wolta.

Uczniowie podczas lekcji w mojej szkole.

Koleżdy z mojej szkoły po lekcjach.

Chłopiec pracujący przy połowie ryb na jeziorze Wolta.

Dzieci pracujące przy połowie ryb na jeziorze Wolta.

Koleżanki ze szkoły ze starszych klas.

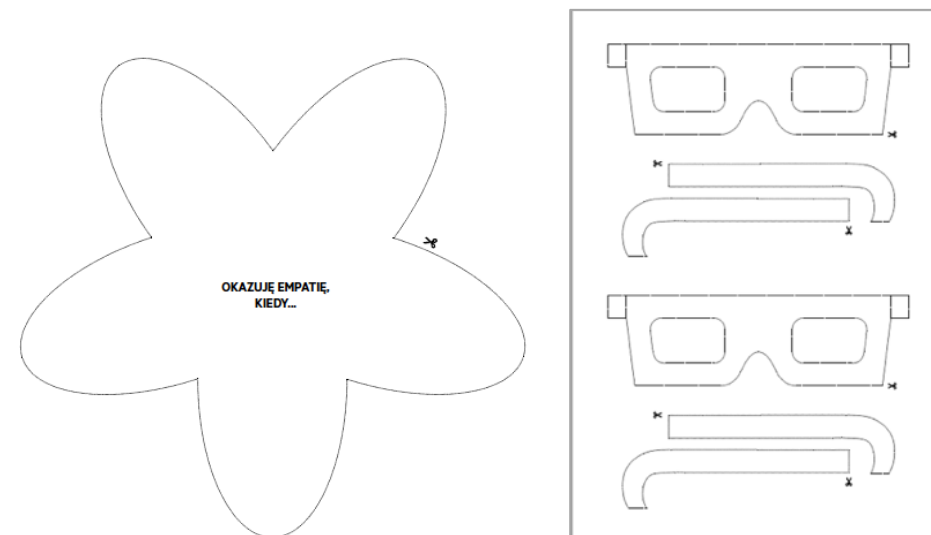
Wyrażanie siebie

- Krótki [film](#) o zamiłowaniu do baletu chłopca ze slumsów Nairobi
- Kalambury do przedstawienia także online
- Szukanie sposobów na wyrażanie siebie w codziennych czynnościach
- Karta pracy do pobrania lub samodzielnego wykonania – Co sprawia mi radość? Kiedy czuję się dobrze?
- Scenariusz do pobrania [tutaj](#)

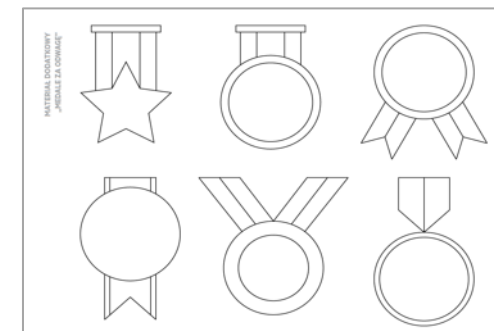
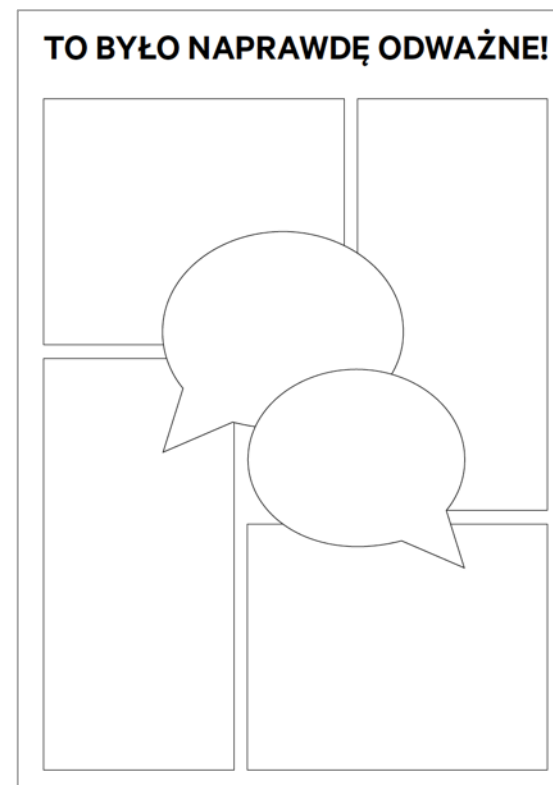
Empatia

- Co to znaczy być empatycznym? – przykłady [filmowy](#) i [zdjęcia](#)
- Trzy zasady empatii
- Empatia na zajęciach online?
- Okulary empatii, by spojrzeć na świat czyimiś oczyma
- Karty pracy do pobrania lub samodzielnego wykonania
- Scenariusz do pobrania [tutaj](#)

Odwaga

- Czym jest prawdziwa odwaga?
- Wprowadzający list od dziewczynki z Nepalu, która mówi o tym, jak odważnie zawalczyła o coś dla siebie ważnego i jak przezwyciężyła zawstydzenie
- Medale za odwagę do zrobienia podczas lekcji lub w domu
- Komiks „To było naprawdę odważne”
- Scenariusz do pobrania [tutaj](#)

*Dodatkowo: [Co mogą dziewczynki, a co mogą chłopcy? Jak rozmawiać o równości płci?](#) Zobacz [scenariusz zajęć](#) opartych na bajce „Jak José zaczął cenić swoje córki” i inne propozycje związane z [Międzynarodowym Dniem Dziewcząt](#)

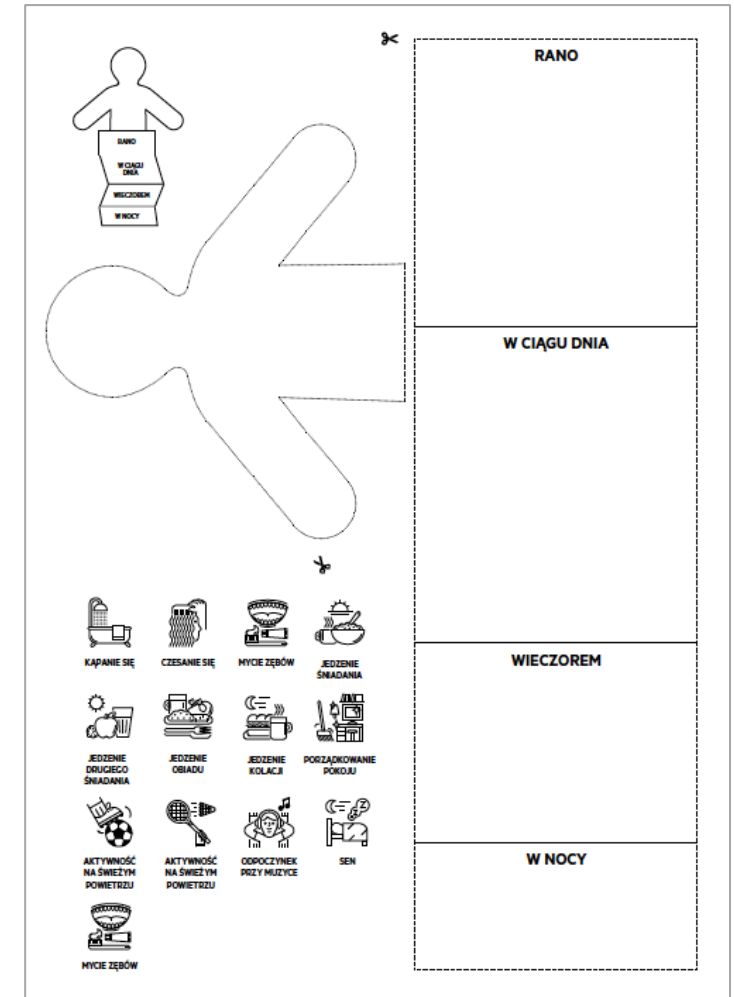
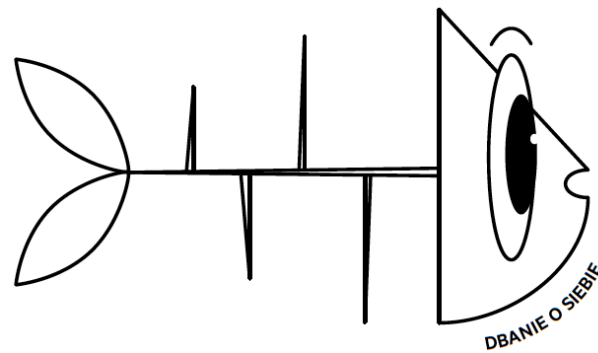
Samodzielność

- Wartość rozwijania swoich umiejętności
- Przykład uczenia się jazdy na rowerze
- Plakaty zachęcające do nauczenia się czegoś ważnego dla dziecka
- Karta pracy pomagająca prześledzić własny proces rozwoju umiejętności
- Scenariusz do pobrania [tutaj](#)

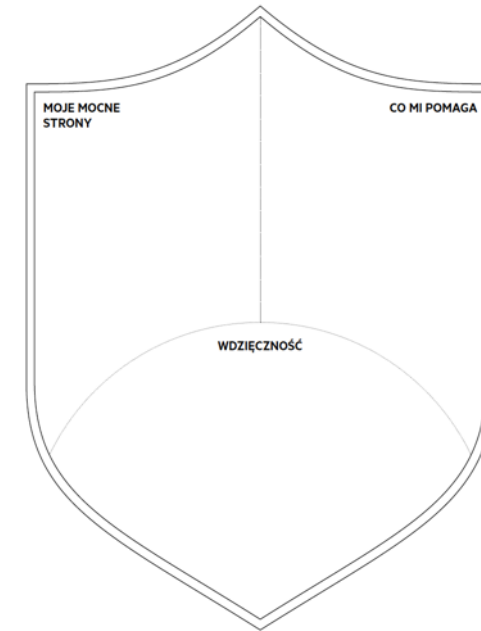
Dbanie o siebie

- Dobrostan psychofizyczny jako wartość
- Historia chłopca mieszkającego w Indonezji na wyspie Sumba, gdzie malaria jest nieustannym zagrożeniem dla życia i zdrowia
- Waga dbałości o higienę i rytm dobowy
- Jak o siebie dbamy?
- Plakaty i kampania informacyjna
- Scenariusz do pobrania [tutaj](#)

Odporność psychiczna

- Luis z Wenezueli, który musiał emigrować ze swoją mamą, zdradza przepis na odporność: wdzięczność, świadomość mocnych stron i rozwijanie ich oraz umiejętność proszenia o pomoc
- Przygotowanie własnej „tarczy mocy”
- Kwestionariusz pomagający wskazać mocne strony
- Scenariusz do pobrania [tutaj](#)

STWIERDZENIE	ODPOWIEDŹ UCZNIA	POTENCJALNA MOCNA STRONA
1. Mam dużo pomysłów, które lubię realizować.	😊 😐 😞	kreatywność/pomysłowość
2. Mam dużo pomysłów, którymi dzielę się z innymi osobami.	😊 😐 😞	kreatywność/pomysłowość
3. Szybko zapamiętuję nowe informacje, np. na lekcji.	😊 😐 😞	dobra pamięć

Zaangażowanie

- Historia dzieci ze świetlicy w Iquitos w Peru, które wymyśliły sposób na przeciwdziałanie topieniu się najmłodszych dzieci z ich okolicy – [film](#)
- Nastawienie na szukanie rozwiązań i wzmacnianie poczucia sprawczości dzieci
- Odpowiedzialność w działaniu
- Zaproszenie do realizacji wymyślenia i opracowania przez dzieci wspólnego działania
- Scenariusz do pobrania [tutaj](#)

Wdzięczność i docenianie tego, co się ma

Scenariusze zajęć:

„[Jak Maisa z Naimą na jeden dzień życiem się zamieniły](#)”, czyta Ania Starmach – zagadnienia kluczowe: umiejętność zastanowienia się nad swoją sytuacją i sytuacją innych, szanowanie tego, co się ma; cel główny: zwrócenie uwagi uczniów na sytuację ich i innych osób i zachęcenie do tego, by docenić to, co się ma.

„[Jak mały Sunan posłuchał mądrego tygrysa](#)”, czyta Paweł Małaszyński – zagadnienia kluczowe: docenianie tego, co się ma, rzeczy materialne, rzeczy niematerialne; cel główny: dostrzeżenie przez uczniów tego, co się ma.

„[Jak Nam zaprosił do domu jednoroźca](#)”, czyta Wiktor Zborowski – zagadnienia kluczowe: rodzina, ciepło rodzinne, więzi rodzinne, miłość; cel główny: dostrzeżenie przez uczniów znaczenia więzi rodzinnych i rodzinnego ciepła.

„[Jak Basia ptaki szczęścia uratowała](#)”, czyta Małgorzata Domagalik – zagadnienia kluczowe: szczęście, radość, dbanie o szczęście innych; cel główny: uświadomienie sobie, że szczęście innych jest tak samo ważne jak nasze.

Materiał dla rodziców i opiekunów:

[Wdzięczność i wsparcie są jak koła ratunkowe, rzucone nam przez bliskich w trudnej sytuacji. Jak ich nie przegapić?](#)

[Trzymane w słoiku, a może wyśpiewane. Jak wspomnienia mogą nam pomóc przetrwać ciężkie chwile?](#)

Szacunek dla innych i życzliwość

Scenariusze zajęć:

„[Jak chłopiec, który żył na ulicy, wzbił się wysoko w powietrze](#)”, czyta Kamil Stoch – zagadnienia kluczowe: szukanie rozwiązań, szacunek dla siebie i innych, wytrwałość, niezniechęcanie się, gotowość do pomocy, unikanie ocen; cel główny: dostrzeżenie przez uczniów, że wytrwałość w dążeniu do celu i poszukiwanie kolejnych rozwiązań pomimo niesprzyjających okoliczności mogą przyczynić się do zmiany sytuacji na lepsze.

„[Jak stare drzewo czas zatrzymało, by coś powiedzieć ludziom](#)”, czyta Magdalena Stuzińska-Brauer – zagadnienia kluczowe: szukanie porozumienia i wspólnego języka, uważność, dostrojenie się do innych, spokój, potrzeby; cel główny: uwrażliwienie uczniów na potrzeby własne i innych osób w obszarze komunikowania się.

„[Mkukusu i pierwsza kropla wody](#)”, czyta Dominika Kluźniak – zagadnienia kluczowe: potrzeby, dostrzeganie, zrozumienie i zaspokajanie potrzeb innych ludzi, mądre pomaganie, rozmawianie o potrzebach; cel główny: uświadomienie sobie przez uczniów, jak ważne jest rozpoznawanie potrzeb własnych i potrzeb innych ludzi.

„[Jak król Sambulo zaczął szanować trzcinę](#)”, czyta Katarzyna Zielińska – zagadnienie kluczowe: szacunek, sprzeciw wobec niesprawiedliwości i przemocy, poczucie własnej wartości, pomoc, granice; cel główny: uwrażliwienie uczniów na konieczność przeciwstawiania się krzywdzie.

Materiał dla rodziców i opiekunów:

[Przypomnij sobie swoje dzieciństwo... Jakiej rozmowy potrzebowałaś/potrzebowałeś?](#)

[Nie spiesz się – porozmawiaj!](#)

Różnorodność

Scenariusze zajęć:

„[Jak mały kanczyl odkrył, kim naprawdę jest](#)”, czyta Jakub Błaszczkowski – zagadnienia kluczowe: bogactwo i siła płynąca z różnorodności, szanowanie siebie nawzajem; cel główny: dostrzeżenie przez uczniów, że odmienność może być wartością, a różnorodność jest zasobem grupy i pozwala jej poradzić sobie w trudnej sytuacji.

„[Jak biały słonik zawstydził mały](#)”, czyta Dominika Ostałowska – zagadnienia kluczowe: różnorodność, szacunek, tolerancja, akceptacja; cel główny: dostrzeżenie przez uczniów znaczenia tolerancji i szacunku dla różnorodności.

„[Jak chmurka poprosiła dzieci o pomoc](#)”, czyta Ewa Konstancja Bułhak – zagadnienia kluczowe: życzliwość, sytuacja życiowa innych ludzi, unikanie ocen, pomaganie; cel główny: dostrzeżenie przez uczniów, że można kogoś skrzywdzić swoją oceną.

„[Brawo Libi, czyli o tym, że warto zawsze być sobą](#)”, czyta Sonia Bohosiewicz – (tylko bajka) zagadnienia kluczowe: akceptowanie siebie, bycie sobą, różnorodność, wdzięczność; [tekst i ćwiczenia do bajki](#)

„[Żarty tygrysa, czyli o tym, że inny nie znaczy gorszy](#)”, czyta Czesław Mozil – (tylko bajka) zagadnienia kluczowe: szacunek, pomaganie, różnorodność, zrozumiałość, odwaga, wstyd; [tekst i ćwiczenia do bajki](#)

Materiał dla rodziców i opiekunów:

[Jesteśmy podobni i pięknie się różnimy. Jak rozmawiać z dzieckiem o przynależności do grupy i poczuciu odrębności?](#)

[Bądź sobą! Dlaczego boimy się odrzucenia przez grupę](#)

Odwaga

Scenariusze zajęć:

„[Jak kolorowy Diego trafił na flagę Gwatemali](#)”, czyta Filip Bobek – zagadnienia kluczowe: odwaga potrzebna do zabierania głosu w ważnych sprawach, przynależność do grupy, otwartość na rozmowę z innymi, szacunek; cel główny: dostrzeżenie, że wytrwałość w dążeniu do celu i poszukiwanie kolejnych rozwiązań mogą przyczynić się do zmiany sytuacji na lepsze.

„[Jak mały dzik Danyło przegonił wielkiego niedźwiedzia](#)”, czyta Wojciech Mencwaldowski – zagadnienia kluczowe: problem, obrona, odwaga, bohaterstwo, bohater, dom, bezpieczeństwo; cel główny: zrozumienie, czym jest i jak może przejawiać się bohaterstwo.

Materiał dla rodziców i opiekunów:

[Dlaczego warto rozmawiać o odwadze? I czy bycie ostrożnym się opłaca?](#)

[Odważnie, ale i rozważnie. Jak wspierać dziecko w mądrym działaniu?](#)

Mocne strony i poczucie własnej wartości

Scenariusze zajęć:

„[Jak mały kanczyl odkrył, kim naprawdę jest](#)”, czyta Jakub Błaszczkowski – zagadnienia kluczowe: poczucie własnej wartości związane z docenieniem odmienności i wyjątkowości; cel główny: dostrzeżenie przez uczniów, że odmiennosc może być wartością, a różnorodność jest zasobem grupy.

„[Jak José zaczął cenić swoje córki](#)”, czyta Jacek Kawalec – zagadnienia kluczowe: talenty, mocne strony, szacunek (bez względu na płeć); cel główny: dostrzeżenie przez uczniów ich możliwości i predyspozycji.

„[Michał i czarodziejska piłka](#)”, czyta Jakub Błaszczkowski – zagadnienia kluczowe: zalety, szacunek, wiara w siebie, poleganie na innych; cel główny: uświadomienie sobie przez uczniów, że każdy z nich ma zalety i predyspozycje.

Materiał dla rodziców i opiekunów:

[Ten się nie myli, kto nic nie robi. Jak pomóc dzieciom w podejmowaniu własnych decyzji?](#)

[Dlaczego równość płci jest kluczową kwestią dla rozwoju dziewcząt?](#)

„[10 sposobów wspierania poczucia wartości i pewności siebie dziewcząt](#)”

„[Dobre słowa dla dziewcząt](#)” i „[Dobre słowa dla chłopców](#)”

Zaangażowanie rodziców

- wzmacniająca i pozytywna komunikacja - dobre słowo dla rodzica w miarę możliwości
- wsparcie rodziców w utrwalaniu z dzieckiem omawianych na lekcjach zagadnień i wykorzystaniu ich do budowy relacji
- wybór materiałów do wydruku w domu
- inspiracje dla rodziców i opiekunów z propozycjami konkretnych aktywności w rodzinie:
 - [#czasnarelacje](#) – artykułów przygotowanych przez Dział Edukacji Kulczyk Foundation z Instytutem Dobrego Życia „Gazety Wyborczej”
 - bezpłatna gra planszowa „[Rodzinny Kosmos](#)” do pobrania

Co jest najważniejsze?

- Znalezienie czasu na rozmowę o wartościach – nazywanie wartości przy okazji rozmowy o konkretnych zachowaniach dzieci.
- Omawianie przykładów zachowań i postaw związanych z wartościami, w taki sposób, aby jasne było, że zawsze dotyczą one zarówno nas samych, innych osób, jak i nas w relacjach z innymi.
- Dbłość o bezpieczeństwo emocjonalne dzieci (język osobisty; rozmowa o zachowaniach dzieci czy dorosłych, a nie o tym, jacy „są” lub „nie są”; zwracanie uwagi na indywidualną sytuację domową uczniów).
- Współpraca z rodzicami i w miarę możliwości wsparcie ich w kontynuowaniu zagadnień, które zostały poruszone na zajęciach.

Zapraszamy do kontaktu!

- Dołączcie do naszej grupy dla nauczycielek i nauczycieli na Facebooku!
- Zapiszcie się do naszego newslettera!
- Napiszcie do nas:
edukacja@kulczykfoundation.org.pl

Korzystajcie do woli i dzielcie się z innymi naszymi bezpłatnymi materiałami:

- scenariuszami, artykułami eksperckimi i nagraniami wystąpień specjalistów,
- audiobajkami i piosenkami dostępnymi w serwisie Soundcloud,
- tekstami bajek i ćwiczeniami dla dzieci.

Dziękujemy
za uwagę

